

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...)

przeciwko S. Spółce Akcyjnej z siedzibą w O.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 30 kwietnia 2021 r.

wniosku Pozwanej o wyłączenie sędziów sądu rejonowego M. C., M.D., G. G., A.N., J. J., M. K., I.B., S. Ł., Ł. M., A.O., A. P., J. T., O.P., M. S., B. L. i K. W. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w W., sygn. VI C (...),

**uznaje się za niewłaściwy do rozpoznania wniosku i
przekazuje wniosek do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.**

UZASADNIENIE

W odpowiedzi na pozew z 15 czerwca 2020 r., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika pozwana spółka S. S.A., na podstawie art. 49 w zw. z art. 50 § 1 k.p.c. wniosła o wyłączenie od udziału w toczącej się przed Sądem Rejonowym w W. sprawy VI C (...) z powództwa Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...), sędziów sądu rejonowego: M. C., M. D., G. G., A. N., J. J., M. K., I. B., S. Ł., Ł. M., A. O., A. P., J. T., O. P., M. S., B. L. i K. W.

Ze względu na to, że wniosek dotyczy wszystkich sędziów VI Wydziału Cywilnego, Pozwana wniosła również o przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu z siedzibą poza terenem właściwości miejscowej Sądu Apelacyjnego w (...)

W uzasadnieniu przytoczonych wniosków Pozwana wyjaśniła, że wniosek o wyłączenie sędziów uwarunkowany jest zasadnymi jej zdaniem obawami dotyczącymi możliwości rozpoznania sprawy w sposób bezstronny i rzetelny przez ww. sędziów, jak również ewentualnością wywierania na nich przez Powoda lub osoby zaangażowane w jego działalność niedozwolonych nacisków. Sąd Apelacyjny w (...) jest bowiem organizacyjnie nadrzędny nad Sądem Rejonowym w W. Pozwana podniosła również „szeroko komentowany w mediach, fakt nacisków, jakie pojawiają się w sądownictwie” oraz wskazała, że „Nie przesądzając oczywiście, iż takowe miałyby mieć w niniejszej sprawie miejsce, celem przeciwdziałania takiej ewentualności, zasadne jest przekazanie niniejszej sprawy właściwemu rzeczowo sądowi z siedzibą poza terenem właściwości miejscowej Sądu Apelacyjnego w (...)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 825 ze zm., dalej: u.SN) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Podkreślić należy, że ustawodawca przekazał do właściwości Sądu Najwyższego jedynie takie wnioski o wyłączenie sędziego (art. 48-53¹ k.p.c.) albo o oznaczenie sądu (art. 44 k.p.c. i art. 45 k.p.c.), wniesione w sprawach cywilnych, których podstawą są zarzuty dotyczące braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Pozostałe wnioski o wyłączenie sędziego albo oznaczenie sądu, oparte na innych podstawach, podlegają rozpoznaniu przez sąd powszechny

lub Sąd Najwyższy, którego właściwość jest ustalana na podstawie odpowiednich przepisów k.p.c. (art. 44 § 1, 45 § 1, 52 § 1 k.p.c.).

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał już, że samo użycie przez wnioskodawcę w treści wniosku słów „niezależność” czy „niezawisłość”, odnoszących się do sądu lub konkretnego sędziego, nie może stanowić podstawy do przekazania takiego wniosku do rozpoznania Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 26 § 2 u.SN (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 maja 2020 r., I NWW 17/20). Wskazywał też, że istotne jest to, jakie zarzuty są podnoszone wobec sędziego lub sądu, a nie to, jaką postać językową nadał im wnioskodawca.

O tym czy wniosek podlega rozpoznawaniu przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 26 § 2 u.SN decyduje treść wniosku, a nie użyty termin. Zarzutu braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego, które winny znaleźć się we wniosku i zostać uzasadnione, nie należy mylić z zarzutem braku bezstronności sędziego (art. 49 k.p.c.). Dlatego decyzję o przekazaniu wniosku do rozpoznania Sądowi Najwyższemu powinna poprzedzać analiza całej jego treści, a nie fragmentu (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 maja 2020 r., I NWW 17/20).

W realiach niniejszej sprawy, z wniosku, jak i jego uzasadnienia wynika, że pozwana spółka S. S.A. zarzuca wskazanym sędziom orzekającym w Wydziale VI Cywilnym Sądu Rejonowego w W. brak bezstronności w sprawie. Nie ma wątpliwości, że wniosek odnosi się do okoliczności, które w świetle art. 49 § 1 k.p.c. mogą ewentualnie wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności wskazanych sędziów w tej sprawie. Nie są to okoliczności odnoszące się do braku niezawisłości sędziego albo braku niezależności sądu.

Właściwym do rozpoznania wniosku jest zgodnie z art. 52 § 1 k.p.c. sąd, w którym sprawa się toczy, a gdy – z powodu braku dostatecznej liczby sędziów – sąd ten nie mógł wydać postanowienia – sąd nad nim przełożony. Sąd taki jest też właściwy do wyznaczenia innego sądu równorzędnego, o co występuje sąd właściwy (art. 44 § 1 i 2 k.p.c.). Zauważyć przy tym, należy, że przy rozważaniu kwestii braku dostatecznej liczby sędziów do rozstrzygania o wyłączeniu sędziego (art. 52 § 1 k.p.c.) należy mieć na uwadze wszystkich sędziów sądu, w którym

sprawa się toczy, a nie tylko sędziów jednego wydziału (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z 20 marca 1968 r., II CO 2/68).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, uznając się za niewłaściwy do rozpoznania wniosku, przekazał go na podstawie art. 200 § 1⁴ k.p.c. do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.